

SARDAR PATEL UNIVERSITY

No. of Pages : 02

FYBA, External Examination

Day : Saturday Date : 28-04-2018

Session : Morning Time : 10.00 am to 01.00 pm

Subject : Gujarati Compulsory - GUJ 100

(૧) 'પૂર્વાલાપ' (૨) 'પાદરના તીરથ'

Total Marks : 100

[A-1]

સૂચના : જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર.૧ નીચેનામાંથી ગમે તે એક વિશે નિબંધ લખો : (૨૦)

- (૧) મારો પ્રિય સાહિત્યકાર
- (૨) પર્યાવરણના પ્રશ્નો અને ઉપાયો
- (૩) ક્રિકેટ જગતમાં ભારતનું સ્થાન
- (૪) પુરુષાર્થનું જીવનમાં મહત્વ

પ્ર.૨ નીચેના ગદ્યખંડનું સારાંશ લેખન કરો : (૨૦)

નીચેના જો કોઈ ઉપમા છાજે તો તે માતાની જ છે. નદીને કાંઠે-રહીએ તો દુકાળની બીક તો રહે જ નહિ. મેઘરાજા દગો દે ત્યારે - નદીમાતા આપણો પાક પકવે. નદીનો કાંઠો એટલે શુદ્ધ અને શીતલ હવા નદીને કાંઠે ફરવા જઈએ એટલે કુદરતના માતૃત્વ વિના અખંડ-પ્રવાહનું દર્શન થાય. નદી મોટી હોય અને એનો પ્રવાહ ધીરગંભીર હોય ત્યારે એ કાંઠા ઉપર રહેનારા લોકોની જાહો જલાલી એ નદીને જ આભારી હોય સાચે જ નદી જન સમાજની માતા છે. શહેરમાં-શેરીએ શેરીએ આપણે ફરતા હોઈએ અને એકાદ ખૂણા-તરફથી નદીનું દર્શન થાય ત્યારે આપણને કેટલો આનંદ થાય છે. શહેરનું પેલું વાતાવરણ ક્યાં અને નદીનું પ્રસન્ન દર્શન ક્યાં ? તરત જ ફેર જણાઈ આવે છે. નદી ઈશ્વર નથી પણ ઈશ્વરનું સ્મરણ કરાવતી દેવી છે. જો ગુરુને વંદન ઘટે છે. તો નદીને પણ વંદન કરવું ઘટે છે.

- કાકા કાલેલકર

અથવા

પ્ર.૨ ઉપરનો ગદ્યખંડ વાંચી નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો

- (૧) કાકા કાલેલકર નદીને શેની ઉપમા આપે છે ?
- (૨) નદીના કાંઠે રહેનારને દુકાળની બીક કેમ રહેતી નથી ?
- (૩) નદીને જન સમાજની માતા કેમ કહેવામાં આવી છે ?
- (૪) શહેરમાં નદીનું દર્શન થતાં આપણને આનંદ કેમ થાય છે ?
- (૫) ગદ્યખંડને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

પ્ર.૩ 'પાદરના તીરથ' નવલકથાના આધારે જ્યંતી દલાલનું નવલકથાકાર તરીકે મૂલ્યાંકન કરો (૨૦)

અથવા

પ્ર.૩ નીચેના વિશે નોંધ લખો.

- (૧) 'પાદરના તીરથ' નવલકથાના શીર્ષકની ચથાર્થતા
- (૨) 'અંબાલાલ વકીલનું' પાત્રા લેખન કરો.

પ્ર.૪ કવિ કાન્તના 'પૂર્વાલાપ'ના અભ્યાસ નિયત પ્રકૃતિનું નિરૂપણ કરતા-કાવ્યોની સમીક્ષા કરો. (૨૦)

અથવા

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યોનું રસદર્શન કરાવો.

- (૧) હિંદમાતાને સંબોધન
- (૨) ઉપહાર

- પ્રપ. અભ્યાસ નિયત પાઠ્ય પુસ્તક રહી ન જાય એ રીતે નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકા મુદ્દાસર જવાબ આપો. (૨૦)
- (૧) નંદપરા ગામમાં અંગ્રેજોનો વિરોધ કરવા માટે લોકો એ શું કર્યું ? શા માટે ?
 - (૨) જગદીશને છોડવવા માટેના નગીનદાસના વિચારો સાથે પશીમા કેમ સહમત થતા નથી ?
 - (૩) અંબાલાલ વકીલ કોણ છે ? ફોજદાર તેને શા માટે કેદમાંથી મુક્ત કરે છે ?
 - (૪) ડૉ. નગીનદાસ કેદીઓને કેટલા રૂપિયામાં છોડાવે છે ? શા માટે ?
 - (૫) 'વસંતવિજય'માં પાંડુ રાજાની વૃત્તિઓને કોણ કોણ ઉત્તેજીત કરે છે ?
 - (૬) 'ઉદ્દગાર' કાવ્યમાં કવિ કયો ભાવ વ્યક્ત કરે છે.
 - (૭) નિરંતર પ્રણયસુખ માટે ચક્રવાકી કયો ઉપાય સૂચવે છે ? ચક્રવાક એનો શો પ્રત્યુત્તર આપે છે ?
 - (૮) 'દેવયાની'માં અનાદર પામેલી દેવયાની કેવો મનોભાવ અનુભવે છે ?